

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI
Puhelin (vaihte) 64 25 11 Postisiirto 120811
Pankit KOP Mannerheimintie 10 PYP Pääkonttori

Yleiskirje n:o 17/62

30.11.1962

Työntekijäin eläkelakien mukaista toimintaa
harjoittaville eläkelaitoksille.

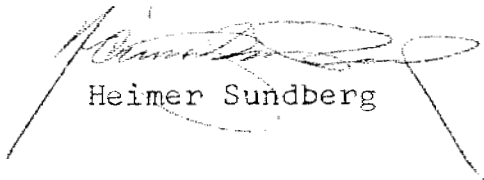
Asia: Eläketurvajärjestelyä työnantajan
lopettaessa toimintansa ja eläkkeen
hakemista koskevat muistiot

Oheisena lähetetään eläkelaitoksille tiedoksi muistio, joka koskee TEL:n mukaisen eläketurvan järjestämistä ja kustantamista työnantajan lopettaessa toimintansa ennen kuin eläketurva on järjestetty. Eläketurvakeskuksen hallitus on hyväksynyt muistiossa esitetyn menettelyn. Täydennyksenä siihen, mitä muistiossa on esitetty, mainittakoon, että Eläketurva keskuksen saatua konkurssipesän uskotulta mieheltä tiedon eläketurvan järjestämisestä, tästä tullaan Eläketurvakeskuksen toimesta ilmoittamaan sille TEL:n mukaista toimintaa harjoittavalle eläkelaitokselle, jossa tiedon mukaan kysymyksessä olevien työntekijöiden eläketurva on järjestetty.

Samalla lähetetään eläkelaitoksille lähinnä Eläketurvakeskuksen tiedotustoimintaa varten laadittu selostus työeläkkeiden hakemisesta. Huomautettakoon, että lääkärintodistuksesta ja sen hankkimisesta eläkelaitoksen kustannuksella tulee myöhemmin lähetettäväksi yleiskirje, jossa asia on tarkemmin selostettu. Tämä kysymys on kuitenkin vielä käsittelyn alaisena, joten lopullisia tietoja ei tällä hetkellä voida antaa.

ELÄKETURVAKESKUS

Tauno Jylhä

Heimer Sundberg

Liitteet:

1. Järjestelyryhmän muistio,
2. eläkkeen hakemista koskeva selostus,
3. aikaisempien työsuhteiden selvittämistä varten laadittu lomake.

Järjestelyryhmä

20.11.1962

Työntekijäin eläkelain mukaisen eläketurvan järjestäminen ja kustanta-
=====

minen työnantajan lopettaessa toimintansa siirtymäkauden aikana ennen
=====

kuin hän on järjestänyt eläketurvan työntekijöilleen
=====

Eläketurvakeskuksen hallitus on asettanut työryhmän tutki-
maan millä tavoin olisi hoidettava niiden työntekijäin eläkelain pii-
riin kuuluvien työntekijöiden eläkejärjestely, joiden työnantaja lo-
pettaa toimintansa lain voimaantulosäännöksessä tarkoitettujen kahden
vuoden siirtymäkauden aikana ja ennen kuin työntekijöille on järjestet-
ty lain mukainen eläketurva. Työryhmä, joka konkurssioikeuden asian-
tuntijana on kuullut lakit.lisensiaatti, varatuomari Leo Haikosta
Kansallis-Osake-Pankista, on yksimielisesti päätenyt seuraavaan:

A. Eläketurvan järjestämisvelvollisuus ja Eläketurvakeskuksen oikeus
toimia työnantajan sijasta

Työntekijäin eläkelain (TEL) mukaan työntekijällä on sääde-
tyin rajoituksin oikeus laissa tarkoitettuun vähimmäisturvaan jokaisen
sellaisen työsuhteen perusteella, joka on ollut voimassa lain antamis-
päivänä, 8 päivänä heinäkuuta 1961, tai on alkanut sen jälkeen, edel-
lyttäen että työsuhde on yhdenjaksoisesti kestänyt kuusi kuukautta
työntekijän täytettyä 18 vuotta. Tämän eläketurvan kustantaminen kuu-

luu työnantajalle, jonka tulee järjestää eläketurva joko ottamalla eläkevakuutus vakuutusyhtiöstä tai käyttämällä eläkekassaa tai eläkesäätiötä. Kun vakuutus on otettu, työnantajalla on vakuutusmaksuvelvollisuus eläkelaitokselle. Milloin eläketurva on järjestetty eläkesäätiömuotoa käyttäen, ei työnantajalla ole suoranaista velvollisuutta säätiötä kohtaan, mutta vastaavanlainen velvoite syntyy pakolliseksi säädetyn luottovakuutuksen kautta.

Jo ennen kuin eläketurva on järjestetty, työnantaja on vastuussa järjestämisvelvollisuuden täyttämisestä, ja hänelle on siten katsottava lain voimaantulohetkellä, 1 päivänä heinäkuuta 1962, syntyneen velan, joka käsittää eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Kun työnantajalle TEL:n voimaantulosäännöksessä on annettu kahden vuoden aika lain voimaantulosta järjestää työntekijöittensä eläketurva, mainittu velka erääntyy maksettavaksi viimeistään sanotun siirtymäkauden päättyessä. Jo sitä ennen työnantaja on TEL:n voimaantulosäännöksen mukaan velvollinen kustantamaan ne eläke-erät, jotka erääntyvät maksettaviksi työntekijälle, jolle eläketapahtuma on sattunut ennen kuin eläketurvajärjestely on suoritettu. Näissä tapauksissa Eläketurvakeskuksen tehtävänä on maksaa eläke työntekijälle ja periä siitä korvaus työnantajalta.

Jos taas työnantaja ei vielä siirtymäkauden päätyttyä ole huolehtinut eläketurvan järjestämisestä eikä kehoituksesta korjaa laiminlyöntiään, Eläketurvakeskuksen tehtävänä on TEL 15 §:n mukaan ottaa eläkevakuutus työnantajan sijasta. Tällöin Eläketurvakeskus voi periä järjestämisvelvollisuutensa laiminlyöneeltä työnantajalta kustannukset enintään kaksinkertaisina.

B. Eläketurvan kustannusten valvontakelpoisuus konkurssissa ja Eläketurvakeskuksen oikeus esiintyä konkurssivelkojana

TEL:ssa ei ole nimenomaista säännöstä sen tapauksen varalta, että työnantaja siirtymäkauden aikana lopettaa toimintansa täyttämättä sitä ennen eläketurvan järjestämisvelvollisuuttaan. Jos esimerkiksi työnantaja tekee konkurssin, niin millä tavoin siinä olisi huomioon otettava eläketurvan järjestämisvelvollisuus? Yleisten konkurssioikeudellisten säännösten mukaan konkurssissa ovat valvontakelpoisia kaikki konkurssivelallisen velvoitteet laadusta riippumatta. Työeläkelainsäädäntöön ei sisälly sellaista säännöstä, joka antaisi aiheutta olettaa lainsäätäjän tarkoittaneen, että alussa mainittu, TEL:n voimaantulohetkellä syntynyt velka, joka käsittää järjestämättä olevan eläketurvan kustannukset, olisi asetettava eri asemaan konkurssioikeudellisessa mielessä. Tätä velkaa on sen vuoksi pidettävä konkurssissa valvontakelpoisena.

Kysymyksessä olevan saatavan velkojana ei voine olla yksityinen työntekijä, sillä hänellä ei ennen eläketapahtuman sattumista ole mitään saatavaa. Vaikka TEL:n mukainen eläkeoikeus koskemattomuusperiaatteen toteuttamisen kautta on tullut ikäänkuin palkkaetuihin liittyväksi, se ei realisoidu ensinkään, jos työntekijä kuolee tulematta sitä ennen eläketapahtuman johdosta oikeutetuksi eläkkeen saamiseen. Lain mukaan työntekijällä ei myöskään ole oikeutta muuttaa eläkeoikeuttaan rahaksi ennen eläketapahtumaa.

Kun työnantaja ei vielä ole valinnut sitä eläkelaitosta, jonka kautta eläketurva olisi toteutettava, ei myöskään mikään yksityinen eläkelaitos voi esiintyä nyt tarkoitetun saatavan velkojana työnan-

tajan konkurssissa. Sen sijaan Eläketurvakeskuksella on katsottava olevan valvontakelpoinen saatava työnantajalta niin kauan kuin eläketurvaa ei ole järjestetty. Kuten jo aikaisemmin todettiin, Eläketurvakeskus on, sikäli kuin eläketurva on järjestämättä, siirtymäkauden aikana vastuussa siitä, että työntekijä, joka on tullut oikeutetuksi eläkkeen saamiseen, saa hänelle kuuluvan eläkkeen, ja siirtymäkauden jälkeen Eläketurvakeskus on velvollinen järjestämään eläketurvan, mikäli työnantaja on järjestämisvelvollisuutensa laiminlyönyt. Kummassakin tapauksessa Eläketurvakeskus on oikeutettu perimään kustannuksensa työnantajalta. Konkurssioikeuden periaatteiden mukaan myös ehdollinen saatava on konkurssissa valvontakelpoinen, ja Eläketurvakeskuksella on TEL:n nimenomaisten säännösten perusteella tällainen saatava.

Konkurssin alkamisesta lukien, so. siitä hetkestä, jolloin konkurssihakemus tehdään, konkurssipesään kuuluvia varoja ei saa, paitsi eräissä poikkeustapauksissa, käyttää muuhun kuin konkurssipesän omiin kustannuksiin ja konkurssissa valvottujen saatavien maksamiseen. Konkurssivelallinen ei siis konkurssin alettua voi käyttää konkurssiin luovutettuja varoja työntekijöittensä eläketurvan järjestämiseen. Sikäli kuin tämä järjestämisvelvollisuus perustuu ennen konkurssia olleeseen työsuhteeseen, konkurssin uskotut miehet tai toimitsijamiehet eivät myöskään ilman velkojainkokouksen päätöstä ole velvollisia eivätkä oikeutettuja järjestämään kysymyksessä olevaa eläketurvaa. - Sitä vastoin uskotut miehet ja toimitsijamiehet ovat velvolliset järjestämään eläketurvan konkurssin alkamisen jälkeen konkurssihallinnon

palveluksessa oleville työntekijöille. - Konkurssivelallisella ennen konkurssia ollut oikeus käyttää omaisuuttaan on konkurssin ajaksi siirtynyt velkojainkokoukselle, joka harjoittaa tätä oikeutta konkurssipesän velkojien etujen mukaisesti. Velkojainkokous voi päättää, että konkurssivelalliselta täyttämättä jäänyt eläketurvan järjestämisvelvollisuus täytetään, mutta näin se ei luonnollisestikaan menettele, ellei se ole eduksi velkojille. Kun Eläketurvakeskus valvoo konkurssissa edellä tarkoitetun ehdollisen saatavan etuoikeutettuna ja TEL 15 §:n nojalla määriteltynä niin, että saatava käsittää kaksinkertaisena sen määrän, jonka työnantaja olisi joutunut laiminlyönnin ajalta eläkevakuutusmaksuina suorittamaan, on ilmeisesti konkurssivelkojien etujen mukaista heti järjestää TEL:n mukainen eläketurva konkurssivelallisen työntekijöille, jolloin Eläketurvakeskuksen saatava jää pois. Näin tultaneen yleensä saavuttamaan ei ainoastaan se etu, että eläketurvajärjestely hoidetaan heti vaan myös, ettei Eläketurvakeskuksen tarvitse ryhtyä TEL 15 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Kun velkojainkokous on päättänyt järjestää työntekijäin eläketurvan, se voi itsenäisesti tehdä vakuutus sopimuksen valitsemansa yhtiön kanssa ja suorittaa sanotulle yhtiölle eläketurvan kustannukset.

Edellä sanotun perusteella työryhmä katsoo, että kun työnantaja siirtymäkauden aikana tekee konkurssin, on Eläketurvakeskus oikeutettu konkurssissa valvomaan sille kuuluvana ehdollisena saatavana sen määrän, jonka konkurssivelallisena oleva työnantaja joutuisi TEL 15 §:n mukaisesti Eläketurvakeskukselle suorittamaan, jollei eläketurvaa siirtymäkauden päätyttyä vielä olisi järjestetty. Näissä tapauksissa Eläketurvakeskuksen on myös syytä valvoa TEL 15 §:ssä tarkoitettu määrä kaksinkertaisena. Eläketurvakeskuksen saatava on etuoikeutettu siten kuin etuoikeusasetuksen 4 §:n 3 momentissa säädetään.

C. Konkurssissa valvottavan saatavan määrä

Kuten edellä jo mainittiin, Eläketurvakeskus valvoo työnantajan konkurssissa saatavan, joka vastaa kaksinkertaisia eläkevakuutusmaksuja työnantajan palveluksessa ennen konkurssia olleista niistä työntekijöistä, joille on järjestettävä TEL:n mukainen eläketurva. Maksun suuruutta määrättäessä sovelletaan sosiaaliministeriön 12.7. 1962 vahvistamia TEL:n mukaisen pakollisen eläkevakuutuksen erityisperusteita ja työntekijäin eläkevakuutuksen yleisiä vakuutusehtoja, joista tähän muistioon on liitetty otteet kysymykseen tulevista kohdista (liitteet 1 ja 2).

Vakuutuskaudet määritellään vakuutusehtojen 12 §:n mukaisesti vakuutusvelvollisuuden alkamisen ajankohdan perusteella ottamatta huomioon vakuutuksen lakkaamista vakuutuskautena. Työnantajan luokittelu tapahtuu erityisperusteiden 3.1. kohdan mukaisesti ottaen huomioon tilanteen TEL:n voimaantulohetkellä tai, jos työnantajan toiminta on alkanut myöhemmin, sinä ajankohtana, jolloin ensimmäinen työnantajan työntekijöistä on tullut tässä työsuhteessa TEL:n alaiseksi. Jos palkkatiedot joltakin vakuutuskaudelta jäävät saamatta, sovelletaan erityisperusteiden 7.1. kohtaa. Pientyönantajan vakuutusmaksu määräytyy erityisperusteiden 3.2.1. kohdan mukaisesti ja suurtyönantajan vakuutusmaksu erityisperusteiden 3.3.1. ja 7.3. kohdan mukaisesti. Suurtyönantajalta peritään siis paitsi laskuperusteiden osoittamaa määrää 1.7.1962 jälkeen maksetuista palkoista myös työntekijäin eläkelain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun palvelusaikaan perustuvaa vastuuta vastaava maksu kuitenkin enintään 10 % TEL:n alaisten työntekijäin palkoista vuonna 1961.

Edellä olevat maksun suuruuden määrittämisestä koskevat säännöt tulevat noudatettaviksi paitsi silloin, kun Eläketurvakeskus

ottaa vakuutuksen työnantajan sijasta, myös kun konkurssihallinto ryhtyy järjestämään eläketurvaa konkurssivelallisen työntekijöille. Konkurssivalvonnan yhteydessä Eläketurvakeskus ei ole pakotettu ilmoittamaan saatavansa lopullista määrää, vaan riittää että se ilmoittaa enimmäismäärän, joka mieluummin on arvioitava liian suureksi kuin liian pieneksi.

D. Eläketurvakeskuksen käytännölliset toimenpiteet työnantajan konkurssin johdosta

Ennen kuin Eläketurvakeskus ryhtyy valvomaan edellä tarkoitettua saatavaa, sen on saatuaan Virallisesta lehdestä tiedon konkurssista hankittava konkurssipesän uskotulta mieheltä selvitykset kaikista niistä työntekijöistä, jotka 18 vuotta täytettyään ovat olleet vähintään kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti kestäneessä työsuhteessa kysymyksessä olevaan työnantajaan ja joiden sanottu työsuhde on ollut voimassa 8.7.1961 tai alkanut sen jälkeen. Konkurssin alkamisen jälkeistä palvelusaikaa ei tällöin oteta huomioon. Selvityksenä riittää yleensä uskotun miehen oikeaksi todistama luettelo kysymykseen tulevista työntekijöistä sekä päättymisilmoitus kustakin työntekijästä erikseen. Poikkeustapauksessa voidaan joutua suorittamaan kirjanpidon tarkastusta tai toimituttamaan poliisikuulustelu.

Selvitykset saatuaan ja todettuaan, että TEL:n mukainen pakollinen eläketurva on järjestämättä, Eläketurvakeskus määrittelee valvottavan saatavan suuruuden ottaen myös huomioon, että saatavana valvotaan vakuutusmaksujen kaksinkertainen määrä. Koska Eläketurvakeskus on "yleisen tarkastuksen alla" (konkurssisääntö 25 §:n 2 mom.) sen ei tarvitse vahvistaa saatavaansa valalla, vaan riittää, että se

lähettää valvontakirjansa pääkirjana ja kaksoiskappaleena kirjatussa kirjeessä konkurssituomioistuimelle niin ajoissa, että ne ovat perillä ja voidaan esittää oikeudelle valvontatilaisuudessa paikalletulopäivänä. Tämän muistion liitteenä seuraa valvontakirjelmän malli (liite n:o 3).

E. Konkursissa ilman osinkoa jääneiden Eläketurvakeskuksen kustannusten rahoittaminen

Mikäli Eläketurvakeskuksen valvoma saatava jää konkurssissa kokonaan tai osittain ilman osinkoa, herää kysymys, miten Eläketurvakeskukselle aiheutuvat kustannukset eläketurvan järjestämisestä on rahoitettava. TEL 19 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksu, jota ei saada perityksi, suoritetaan luottovakuutuksen varoista. Säännöksen sisältö on epäselvä, eikä johtoa ole saatavissa Eläkekomitean mietinnöstä, jossa luottovakuutuksen nyt kysymyksessä olevaa vastuuta ei ole perusteluissa kosketeltu. Kun työnantajat erilaisin suhteellisin määrin osallistuvat luottovakuutuksen kustannuksiin, näyttää epäoikeudenmukaiselta asettaa nyt kysymyksessä oleva rasitus luottovakuutuksen ottajien kannettavaksi. Asialliset syyt puhuvat sen puolesta, että TEL 19 §:n säännöstä tulkitaan mahdollisimman suppeasti. Tässä tapauksessa täytynee katsoa, että kysymys ei ole "Eläketurvakeskuksen määräämästä maksusta" ja ettei TEL 19 §:n säännöstä sen vuoksi voida soveltaa.

Yleiset säännökset kustannusten jakaantumisesta eläkelaitosten kesken sisältyvät TEL 12 §:ään, jossa 1 momentin kohdat 1 - 4 koskevat eläkelaitosten keskinäistä vastuuta eläkkeistä ja 5 kohta eläkelaitosten vastuuta Eläketurvakeskuksen kustannuksista. Kun nyt ei ole kysymys maksettujen eläkkeiden korvaamisesta vaan eläketurvajärjes-

telystä Eläketurvakeskukselle aiheutuvien menojen peittämiseksi, täytynee katsoa, että tähän tapaukseen on sovellettava viimeksi mainittua kohtaa 5. Tässä esitetyn kannan puolesta puhuu myös se seikka, että mainitussa 5 kohdassa säädetään kustannuksista vähennettäväksi, mitä Eläketurvakeskus on TEL 15 §:ssä säädettyinä hyvikkeenä saanut.

Edellä sanotun perusteella työryhmä katsoo, että Eläketurvakeskukselle TEL 15 §:n mukaisesta eläkejärjestelystä aiheutuvat kustannukset on luettava TEL 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin, joista eläkelaitokset vastaavat yhteisesti toimintansa laajuuden mukaisessa suhteessa. Kustannuksista on luonnollisesti vähennettävä, mitä Eläketurvakeskus on konkurssissa saatavalleen tulevana osinkona saanut.

F. Toimenpiteet kun työnantaja lopettaa toimintansa ilman konkurssia

Jos työnantaja siirtymäkauden aikana lopettaa toimintansa konkurssia tekemättä, tulee usein kysymykseen vuosihaasteen ottaminen velkojille. Eläketurvakeskuksen tehtävänä on silloin katsottava olevan ilmoittaa työnantajalle hänen velvollisuudestaan järjestää työntekijöittensä eläketurva. Oheisena seuraa sellaisen ilmoituskirjeen malli (liite n:o 4). Milloin kysymys on juridisesta henkilöstä ja varsinkin silloin, kun eläketurvan kustannukset ovat huomattavan suuret, saattaa olla aihetta ilmoittaa velvoitteesta myös tuomioistuimelle.

Kun osakeyhtiö puretaan tai yhtyy toiseen osakeyhtiöön, on yhtiön kaikki velat maksettava. Sama koskee myös osuuskunnan purkaantumista. Jos kuitenkin purkaantuva osuuskunta sulautuu toiseen osuuskuntaan, voidaan sulautumissopimuksessa määrätä, että vastaanottavalle osuuskunnalle siirtyy vastuu sulautuvan osuuskunnan veloista. Muihinkin juridisiin henkilöihin pätee sääntö, että velat on maksettava

ennen purkaantumista. Kommandiittiyhtiötä osakeyhtiöksi muutettaessa purkamismenettelyä ei tarvita, ja silloin osakeyhtiö tulee vastuuseen kommandiittiyhtiön veloista. Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa on velaksi katsottava myös pakollisen eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Kun luonnollinen henkilö lakkaa toimimasta työnantajana, ei voida katsoa hänen tämän vuoksi olevan velvollinen järjestämään työntekijöittensä eläketurvaa ennen siirtymäkauden päättymistä. Jos työnantaja kuolee, siirtyy järjestämisvelvollisuus hänen oikeudenomistajilleen, jollei kuolinpesää luovuteta konkurssiin. Kun työnantaja kaupan tai muun oikeustoimen kautta luovuttaa liikkeensä tai yrityksensä toiselle henkilölle, jää luovutus sopimuksen sisällöstä riippumaan, siirtyykö aikaisemman omistajan eläketurvan järjestämisvelvollisuus uudelle omistajalle. Yleensä voidaan katsoa, että jos sopimuksen mukaan luovutus koskee liikettä tai yritystä sen kaikkine varoineen ja velkoineen, on vastaanottaja ottanut vastatakseen myös eläketurvan järjestämisestä edellisen omistajan palveluksessa olleille työntekijöille. Vaikka uudelle omistajalle on siirtynyt tällainen vastuu, ei aikaisempi omistaja ole vapautunut vastuustaan, vaan jos eläketurva vielä siirtymäkauden jälkeen on järjestämättä, voi Eläketurvakeskus periä TEL 15 §:ssä tarkoitettut kustannukset myös aikaisemmalta omistajalta, jolle siinä tapauksessa syntyy oikeus vastaavaan korvaukseen uudelta omistajalta.

Lopuksi työryhmä toteaa, että se ei ole katsonut tehtäväänsä sisältyvän käsittelä työnantajien yleisen valvonnan järjestelyä. Tätä valvontaa suunniteltaessa jouduttaneen harkitsemaan mm. millä tavoin voidaan varmistaa, että työnantaja, joka on lopettanut toimin-

tansa siirtymäkautena tai ehkä jo sitä ennen ja joka ei ole siirtymäkautena tehnyt konkurssia tai hakenut vuosihaastetta velkojilleen, aikanaan täyttää eläketurvan järjestämisvelvollisuutensa.

Liitteet:

1. Työntekijäin eläkevakuutuksen yleisten vakuutusehtojen 12 § ja 14 §:n 3 mom.
2. TEL:n mukaisen pakollisen eläkevakuutuksen erityisperusteiden kohdat 3.1., 3.2.1, 3.3.1., 7.1. ja 7.3.
3. ETK:n valvontakirjelmän malli.
4. Vuosihaasteen johdosta lähetettävän kirjeen malli.

Liite n:o 1

Järjestelyryhmän muistioon 20.11.1962

TYÖNTEKIJÄIN ELÄKEVAKUUTUKSEN YLEISET VAKUUTUSEHDOT

VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLOAIKA

12 §. Vakuutus sopimus tehdään vakuutuskaudeksi ja jatkuu sen jälkeen vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutus kirjassa ole toisin määrätty taikka 3 tai 4 momentista muuta johdu.

Ensimmäinen vakuutuskausi, jonka tulee olla puolta vuotta pitempi ja enintään puolitoista vuotta ja jonka tulee päättyä kalenterivuoden viimeisenä päivänä, on määriteltävä vakuutus kirjassa. Sen jälkeen vakuutuskausi on kalenterivuosi.

Jos vakuutuksenottaja haluaa irtisanoa vakuutus sopimuksen, on hänen kirjallisesti tehtävä se viimeistään viittä kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä ja, mikäli irtisanominen ei koske yksinomaan vapaaehtoista vakuutusta, samalla selvitettävä, että hän on järjestänyt muulla tavoin työntekijäin eläkelain mukaisen eläketurvan, kun irtisanotun vakuutuksen voimassaolo päättyy.

Jos vakuutus sopimus on tehty määrättyä tilapäistä työtä varten, on vakuutus sopimus voimassa, kunnes työ on päättynyt. Jos työ kestää yli vakuutus kirjiaan merkityn ajan, on siitä tämän ajan lopussa

ilmoitettava vakuutuksenantajalle.

VAKUUTUSMAKSU

14 §.

(3 mom.) Vakuutuksenottaja on velvollinen lopettaessaan sen toimintansa, jonka alalla olevia työntekijöitä tämä vakuutus sopimus koskee, tai joutuessaan konkurssitilaan sekä, jos vakuutuksenantaja niin vaatii, ryhtyessään neuvottelemaan akordista, lopetettuaan maksunsa tai, kun hänen luonaan on toimitettu ulosmittaus, heti suorittamaan vakuutuksenantajalle työntekijäin eläkelain 6 §:n 4 momenttiin perustuvasta vastuusta vielä peittämättä olevan määrän, enintään kuitenkin kymmenen (10) prosenttia tämän vakuutus sopimuksen alaisten työntekijäin palkoista vuonna 1961. Edellä sanottu ei kuitenkaan koske vakuutuksenottajaa, jonka palveluksessa olevien, tämän sopimuksen piiriin sen voimaan tullessa kuuluvien työntekijöiden lukumäärän katsotaan pysyvästi alitavan kaksikymmentä.

TEL:n mukaisen pakollisen eläkevakuutuksen erityisperusteet

3.1. Työnantajan luokittelun peruste

Seuraavassa tarkoitetaan pientyönantajalla työnantajaa, jonka eläkevakuutuksen piiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärä on katsottava pysyvästi alittavan 20, ja suurtyönantajalla työnantajaa, jolla tämä lukumäärä on vähintään 20. Siirtymiskautena 1.7.1962-31.12.1964 pidetään eläkevakuutus vakuutettujen lukumäärän mahdollisista muutoksista riippumatta koko ajan joko pien- tai suurtyönantajan vakuutustekniikan alaisena sen mukaan, kumpaan ryhmään vakuutus alunperin on liitetty.

Työnantajalla on oikeus ottaa eläkevakuutus paitsi kaikille työntekijöilleen myös ainoastaan jollekin tämän työntekijäjoukon luonnollisella tavalla määritellylle osalle. Jos suurtyönantajan ottaman eläkevakuutuksen piiriin tulee pysyvästi kuulumaan vähemmän kuin 20 vakuutettua, sovelletaan tähän vakuutukseen kohdassa 3.2. esitettyä menetelmää; muussa tapauksessa on menettely kohdan 3.3. mukainen.

3.2.1. Vakuutusmaksu

Vakuutusmaksu peritään 1.7.1962 lähtien tai ellei työnantajalla tällöin ole TEL:n mukaista vastuuta, siitä myöhemmästä hetkestä alkaen jolloin mainittu vastuu alkaa.

Yksityisen työntekijän määrättyyn vakuutuskauteen kohdistuva lopullinen vakuutusmaksu määritellään jatkuvaksi maksuksi, jonka sellaisenaan

katsotaan vakuutusteknillisesti erääntyvän keskellä vakuutuskautta. Maksettaessa maksu varsinaisena erääntymispäivänä lasketaan maksulle perustekorko vakuutuskauden puolivälistä varsinaiseen erääntymispäivään. Jatkuva vakuutusmaksu vuodelta v määräytyy kaavan

$$(1) \quad P_v = 0,05 \cdot k \cdot t_v S_v$$

mukaan, jossa

$$k = \frac{1}{4,60} (k_i + 3,60 k_w) ;$$

k_i = työkyvyttömyyseläkkeen ehdoista ja odotusajasta riippuva vakio; mikäli työkyvyttömyysetu ei ylitä lain vähimmäisvaatimuksia on $k_i = 1$;

$$k_w = \begin{cases} 1 & \text{kun eläkeikä } w \geq 65 \\ \sqrt{\frac{N}{N-65}} & \text{kun eläkeikä } w < 65 ; \end{cases}$$

t_v = aika, jonka työntekijä vuonna v on ollut TEL:n alaisena; jos työntekijä vuonna v on tässä työsuhteessa tullut TEL:n alaiseksi, lisätään mainittuun aikaan 6 kk, kuitenkin vain siltä osin kuin tämä aika on palveltu työntekijän täytettyä 23 vuotta; aika lasketaan kuukausina TEA:n 6 §:n mukaan;

S_v = vuoden v työansion perusteella TEA:n 7 §:n mukaisesti laskettu kuukausipalkka.

Kertoimet k , k_i ja k_w ovat liitteen 1 mukaiset.

Jos ensimmäinen vakuutuskausi on vuotta pitempi, käytetään kaavassa

(1) S_v :nä vakuutuskauteen kokonaan sisältyvältä vuodelta laskettua palkkaa ja t_v :nä koko vakuutuskautta vastaavaa aikaa.

Vakuutusmaksu (1) eritellään seuraavasti:

$$(2) \quad P_v = P_v^k + P_v^l + P_v^i + P_v^s$$

$P_v^k = 0,06 \cdot P_v$, kustannusosa, jonka yhtiö saa käyttää varaasti kustannuksiinsa.

$P_v^l = 0,02 \cdot P_v$, luottovakuutusosa, josta puolet siirretään rahastoon V^S ennen 1.1.1965 lakanneiden työnantajien takautuvan vastuun peittämiseen ja toinen puoli tilitetään Eläketurvakeskukselle TEL:n 19 §:ssä mainittuja luottovakuutusasuorituksia varten.

$P_v^i = \frac{k_i}{k} \cdot 0,20 \cdot P_v$, työkyvyttömyys- ja maksuvapautusosa, josta yhtiö suorittaa työkyvyttömyyseläkkeet ja tekee korvausrahastosiirron. Loppuosan yhtiö siirtää rahastoon V^i , jonka käyttö selvitetään 31.12.1964 myöhemmin haettavien perustein.

$P_v^s = \frac{k_w}{k} \cdot 0,72 \cdot P_v$, vanhuuseläkeosa, jonka yhtiö siirtää rahastoon V^S .

3.3.1. Vakuutusmaksu

Vakuutusmaksu on sama kuin pientyönantajilla, kohdan 3.2.1. mukainen.

Vakuutusmaksun (1) erittely on seuraava:

$P_v^k = 0,06 P_v$, kustannusosa, jonka yhtiö saa käyttää varaasti kustannuksiinsa.

$P_v^l = 0,015 P_v$, luottovakuutusosa, joka tilitetään Eläketurvakeskukselle.

$P_v^i = \frac{k_i}{k} \cdot 0,20 P_v$, työkyvyttömyys- ja maksuvapautusosa, käyttö kuten kohdassa 3.2.1.

$P_v^s = \left(\frac{k_w}{k} \cdot 0,72 + 0,005 \right) P_v$, vanhuuseläkeosa, jonka yhtiö siirtää rahastoon V^S .

Edellä mainitun vakuutusmaksun lisäksi on suurtyönantajalla oikeus suorittaa ennen 1.7.1962 ansaitusta eläkeoikeudesta aiheutuvan kustannuk-

sen peittämiseksi lisämaksua P_0^S , jota peritään kulloinkin erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti. Lisämaksuna kustannuslisineen saadaan yksityisen työntekijän osalta suorittaa siirtymäkautena 1.7.1962 - 31.12.1964 yhteensä enintään määrä M_0^W , joka lasketaan kaavasta

$$(5) \quad M_0^W = \begin{cases} 0.02 \cdot k_w T_0 S_{1963}, & \text{niiden työntekijöiden osalta, jotka 1.7.1962} \\ & \text{eivät olleet täyttäneet 50 vuotta;} \\ 0, & \text{niiden työntekijöiden osalta, jotka 1.7.1962} \\ & \text{olivat täyttäneet 50 vuotta.} \end{cases}$$

Edusmerkkien merkitys on sama kuin kohdassa 3.2. Palkan S_{1963} sijasta käytetään kuitenkin perusteiden kohdassa 4. mainittua nykypalkkaa niin kauan kuin palkkaa S_{1963} ei ole käytettävissä. Tässä kaavassa on T_0 :lle vuoden tarkkuudella laskettu arvo riittävä.

M_0^W lasketaan myöskin aikana 8.7.1961 - 30.6.1962 lakanneiden työsuhteiden osalta.

Peritystä lisämaksusta P_0^S saa yhtiö käyttää kustannuksiinsa 6 % ja loput viedään työnantajakohtaiseen lisärahaan V_0^S .

7.1. Yleisten vakuutusehtojen 16 §:n 2 momentin mukaisen arviomenettelyn soveltaminen

Arvioitaessa yleisten vakuutusehtojen 16 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vastuun määrää kuluneena vakuutuskautena, noudatetaan seuraavaa:

- Vakuutusvastuun otaksutaan vakuutusmaksua ja vakuutusrahastoa määrättäessä koskevan kaikkia niitä työntekijöitä, jotka vakuutuksenantajalle saapuneiden ilmoitusten mukaan olivat tai olisivat voineet olla TEL:n alaisia.

- Vakuutusmaksun ja vakuutusrahaston perusteena käytettävät palkat määrätään edellisen vuosi-ilmoituksen avulla laskettujen palkkojen, tai ellei vuosi-ilmoitusta ole käytettävissä, vakuutusta myönnettäessä ilmoitettujen palkkojen perusteella siten, että arviona vuoden v päättyessä käytetään lukua

$$1.1 \cdot \frac{i_v}{i_k} \cdot S_k ,$$

missä S_k on edellisen mukaisesti arvioinnin perusteeksi tuleva palkka, k kalenterivuosi, jonka aikana palkka S_k on ollut voimassa, ja i_v sekä i_k ovat TEA:n 9 §:n mukaiset palkkaindeksit vastaavasti vuosina v ja k .

Tässä kohdassa mainittujen likimääräistysten vaikutus vakuutusmaksuun ja vakuutusrahastoon korjataan niin pian, kuin arvioiduista suureista saadaan vakuutuksenottajalta asianmukainen ilmoitus.

- - - - -
- - - - -

7.3. Yleisten vakuutusehtojen 14 §:n 3 momentin soveltamismenettely

Yleisten vakuutusehtojen 14 §:n 3 momentissa mainittu TEL:n 6 §:n 4 momenttiin perustuvan vastuun vielä peittämättä oleva määrä lasketaan kaavasta

$$\frac{100}{94} (V^W - V^S - V_O^S) ,$$

missä V^W on kohdan 3.2.2. mukainen työnantajan rahasto sekä V^S ja V_O^S kohdassa 3.3.2. mainittuja työnantajakohtaisia rahastoja, jotka kaikki on laskettu lakkaamishetkelle.

Järjestelyryhmän muistioon 20.11.1962

Helsingin Raastuvanoikeudelle

Helsingin Raastuvanoikeudessa vireillä olevassa Osakeyhtiö X:n konkurssissa pyydämme täten Oikeudelle ilmoittaa ja konkurssipesän varoista tuomittavaksi valvoa seuraavan saatavamme:

Siihen nähden, että konkurssivelallinen ei ennen konkurssia ole huolehtinut työntekijäin eläkelain mukaisen eläketurvan järjestämistä työntekijöilleen ja koska konkurssitilanteen huomioonottaen on todennäköistä, ettei mainitun työnantajan toimesta eläketurvan järjestämistä tulla hoitamaan työntekijäin eläkelaisissa säädetyn kahden vuoden järjestelyajan kuluessakaan ja koska tässä tapauksessa allekirjoittanut Eläketurvakeskus on velvollinen siitä huolehtimaan, pyydämme kunnioittaen alussa mainitun työnantajan konkurssissa täten valvoa kaiken sen, minkä mainitun eläketurvan järjestämisen yhteydessä joudumme sen kustannuksina suorittamaan, enintään kuitenkin saatavia tällä perusteella markan määrän.

Edellä mainituille saatavillemme anomme etuoikeusasetuksen 4 §:n 3 momentissa säädettyä työpalkan etuoikeutta.

Siinä tapauksessa, että saatavamme tai sille pyytämämme etuoikeus kokonaan tai osittain tehtäisiin riittäiseksi, pyydämme varata itsellemme oikeuden sen eri oikeudenkäynnillä tapahtuvaan toteennäyttämiseen.

Julkisen tarkastuksen alaisena laitoksena olemme vapaat laissa säädetystä velkojainvalasta.

Helsingissä kuun päivänä 196

Eläketurvakeskus

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI
Puhelin (vaihde) 64 2511 Postisiirto 120811
Pankit KOP Mannerheimintie 10 PYP Pääkonttori

Liite n:o 4

Järjestelyryhmän muistioon 20.11.1962

Toimitusjohtaja X

Helsinki

Viite:

Asia:

Virallisen lehden numerossa julkaistun kuulutuksen mukaan yhtiönne velkojille annetun vuosihaasteen paikalletulopäivä on päivänä kuuta 196 . Kun heinäkuun 1 päivänä 1962 voimaan tulleen työntekijäin eläkelain mukaan työnantaja on velvollinen järjestämään lain voimaan tulosta alkavan eläketurvan palveluksessaan heinäkuun 8 päivänä 1961 ja sen jälkeen olleille niille työntekijöilleen, joiden sanottu työsuhde heidän täytettyään 18 vuotta on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta, eläketurvan kustannusten on katsottava olevan työnantajan velkaa sanotusta heinäkuun 1 päivästä 1962 alkaen.

Työntekijäin eläkelain voimaantulosäännöksessä on varattu eläketurvan järjestämistä varten kahden vuoden määräaika, mutta kun työnantajan velvollisuuden on katsottava alkaneen heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien, työnantaja on lopettaessaan toimintansa velvollinen heti järjestämään ja kustantamaan työntekijöidensä eläketurvan. Tässä tarkoituksessa työnantajan tulee ottaa yhteys valitsemaansa eläkelaitokseen asianmukaista eläkejärjestelyä varten, jolloin myös on suoritettava eläketurvan kustannukset. Nämä ovat voimassaolevien laskuperusteiden mukaan enintään 5 prosenttia lain voimaantulon jälkeen maksetuista palkoista, johon määrään, mikäli työnantajan palveluksessa heinäkuun 1 päivänä 1962 on ollut vähintään 20 sellaista työntekijää, joiden työsuhde heidän täytettyään 18 vuotta on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään

kuusi kuukautta, on lisättävä enintään 10 prosenttia vuodelta 1961 maksettujen lain piiriin kuuluvien työntekijäin palkkojen yhteismäärästä.

Edellä sanottu koskee lähinnä sellaista työnantajaa, jonka toiminta on alkanut ennen työntekijäin eläkelain voimaantuloa. Jos yhtiönne toiminta on alkanut sanotun ajankohdan jälkeen, eläketurvan järjestämisvelvollisuuden on katsottava alkaneen työntekijäin tultua työntekijäin eläkelain piiriin.

Eläketurvakeskus, joka työntekijäin eläkelain 15 §:n ja lain voimaantulosäännöksen perusteella valvoo lain mukaisen eläketurvan järjestämistä, saattaa täten kunnioittaen edellä olevan tiedoksenne määräajasta velkomisasiossa sekä vuosihaastosta marraskuun 9 päivänä 1868 annetun asetuksen tarkoittamassa mielessä.

Työnantajan joutuessa konkurssiin Eläketurvakeskus on pakotettu valvomaan sen määrän, jonka se joutuisi perimään, mikäli eläketurvaa ei ole järjestetty työntekijäin eläkelain voimaantulosäännöksessä säädetyn määräajan kuluessa. Tällaisessa tapauksessa Eläketurvakeskus työntekijäin eläkelain 15 §:n nojalla ottaa vakuutuksen työnantajan sijasta ja perii kustannukset työnantajalta enintään kaksinkertaisina.

Asiaa hoitaa Eläketurvakeskuksessa varatuomari P. Airas.

ELÄKETURVAKESKUS

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI
Puhelin (vaihe) 64 25 11 Postisiirto 120811
Pankit KOP Mannerheimintie 10 PYP Pääkonttori

HS 16/11.1962

TEL:n ja LEL:n mukaisen eläkkeen hakeminen
=====

Minne eläkehakemus tehdään

Eläkettä on haettava siltä eläkelaitokselta, jonka piiriin työntekijä viimeisen työsuhteensa perusteella on kuulunut. Jos siis työntekijä viimeksi on ollut työntekijäin eläkelain (TEL) alaisessa työsuhteessa, eläkehakemus tehdään sille eläkelaitokselle, jossa viimeinen työnantaja on järjestänyt TEL:n mukaisen eläketurvan työntekijöilleen. Ilmoitus tästä eläkelaitoksesta tulee olla jokaisessa työpaikassa nähtävissä. Mikäli eläkkeenhakija kuitenkin on eläkelaitoksesta epätietoinen, hän voi jättää eläkehakemuksen mille tahansa TEL:n mukaista toimintaa harjoittavalle eläkelaitokselle tai jollekin työeläkekassalle taikka Eläketurvakeskukselle, jotka huolehtivat asiakirjojen toimittamisesta sille eläkelaitokselle, jolle asian käsittely kuuluu.

Kun TEL:n mukaan työnantajille on jätetty kahden vuoden aikain voimaantulosta järjestää laissa säädetty eläketurva työntekijöilleen, voi sattua, ettei viimeinen työnantaja vielä ole valinnut eläkelaitosta silloin, kun työntekijä tulee oikeutetuksi eläkkeeseen. Tällaisen tapauksen varalta on säädetty, että Eläketurvakeskus maksaa työntekijälle TEL:n vähimmäisehtoja vastaavan eläkkeen ja perii korvauksen siitä työnantajalta. Eläkehakemus on siis tällaisessa tapauksessa tehtävä Elä-

keturvakeskukselle. Sitä ennen on kuitenkin syytä mikäli mahdollista koettaa sopia asiasta suoraan työnantajan kanssa.

Jos työntekijä viimeksi on ollut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL) alaisessa työsuhteessa, eläkehakemus on tehtävä sille työeläkekassalle, jonka piiriin kysymyksessä oleva työala kuuluu. Työeläkekassoja on neljä: Maatalousalan työeläkekassalle kuuluvat maatila- ja puutarhatalouden eri työt sekä maanparannus- ja turveteollisuustyöt, Metsäalan työeläkekassalle metsä- ja uittotyöt sekä työ kotimaanliikenteen aluksissa, Rakennusalan työeläkekassalle kuuluvat rakennustyöt ja Satama-alan työeläkekassalle satamatyöt. Epävarmoissa tapauksissa voidaan, kuten TEL:nkin työsuhteesta kysymyksen ollen, eläkehakemus jättää mille tahansa työeläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle.

Eläkehakemus ja sen liitteet

Eläkehakemus on tehtävä sitä varten vahvistetulle lomakkeelle. Näitä lomakkeita saa eläkelaitoksilta ja niiden asiamiehiltä samoin kuin Eläketurvakeskukselta. Hakijan on syytä tarkoin tutustua hakemuslomakkeessa oleviin kysymyksiin ja vastata niihin huolellisesti. Siten hän välttyy turhilta lisätiedusteluilta, jotka voivat pitkittää asian käsittelyä. Lomakkeen täyttämässä hän voi saada apua eläkelaitokselta tai sen asiamieheltä. Myös työnantaja voi siinä suhteessa auttaa hakijaa.

Eläkehakemuksen liitteistä päättää se eläkelaitos, joka asian ratkaisee. Yleensä hakemukseen on aina liitettävä virkatodistus, josta hakijan ja hänen puolisonsa nykyinen täydellinen nimi, edellinen sukunimi, syntymäaika ja syntymäkunta käyvät ilmi. Virkatodistusta varten ei ole vahvistettu erityistä lomaketta. Jos eläkkeenhakija itse on holhouksen alainen, on hakemukseen liitettävä selvitys holhouksesta. Se voi olla

joko holhouslautakunnan todistus tai oikeaksi todistettu jäljennös tuomioistuimen päätöksestä.

Varsinkin alkuaikoina on syytä liittää eläkehakemukseen selvitys niistä mahdollisista aikaisemmista työsuhteista, joissa hakija on ollut TEL:n antamispäivänä eli 8.7.1961 tai sen jälkeen. Selvityksestä tulisi käydä ilmi työnantajan nimi ja osoite, työsuhteen kesto aika, millaista työtä hakija teki ja mikä oli hänen säännöllinen kuukausipalkkansa työsuhteen päättyessä. Tällaista selvitystä varten Eläketurvakeskuksella ja eräillä eläkelaitoksilla on erityinen lomake, jota on syytä käyttää, milloin eläkehakemus tehdään niille.

Työkyvyttömyyseläkehakemukseen on yleensä liitettävä lääkärintodistus. Sitä varten tulee vahvistettavaksi erityinen lomake, joka on suunniteltu yhteiseksi sekä työeläkettä että kansaneläkettä varten. Niin kauan kuin näitä lomakkeita ei ole, voidaan lääkärintodistus laatia Kansaneläkelaitoksen lääkärinlausuntolomakkeelle. Myös voidaan käyttää henkivakuutusyhtiöiden lomakkeita. Koska työkyvyttömyyseläkkeen saaminen TEL:n vähimmäisehtojen mukaan edellyttää, että hakija saa työkyvyttömyyden perusteella kansaneläkettä, tulee todennäköisesti suuri osa eläkkeenhakijoista hakemaan samanaikaisesti sekä työeläkettä että kansaneläkettä ja käymään molempia eläkkeitä varten lääkärin tutkittavana. Tällöin lääkäri voi ottaa jäljennöksen kansaneläkettä varten laaditusta todistuksesta käytettäväksi työeläkettä varten. Toinen mahdollisuus on, että Kansaneläkelaitokselle lähetettävään lääkärinlausuntoon merkitään lääkärin tai tutkittavan allekirjoittama pyyntö, että Kansaneläkelaitos toimittaa lausonnosta jäljennöksen Eläketurvakeskukselle, joka silloin vuorostaan lähettää sen edelleen asianomaiselle työeläkelaitokselle. Eräissä tapauksissa hakijan ei tarvitse itse kustantaa lääkärinlausuntoa, vaan asia voidaan ratkaista esimerkiksi sairaalan antaman diagnoositodistuksen perus-

teella. Eläkelaitos voi myös hankkia lääkärinlausunnon omalla kustannuksellaan. Tästä päättää se eläkelaitos, joka ratkaisee eläkehakemuksen. Yleensä tultaneen tässä suhteessa menettelemään samalla tavoin kuin kansaneläkeasioissakin.

Eläkehakemusta tehtäessä on hakijan yleensä syytä ottaa yhteys viimeiseen työnantajaan. Tämä on aiheellista jo sen takia, että niin voidaan välttyä antamasta hakemuksessa puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Kun on kysymys TEL:n alaisesta työsuhteesta, työnantaja tekee eläkelaitokselle erityisen ilmoituksen työsuhteen päättymisestä, johon työkyvyttömyyseläketapauksissa liittyy lausunto eläkehakemuksen johdosta. Jos työnantajaan on otettu yhteys jo eläkehakemusta laadittaessa, voidaan säästyä siitä ajanhukasta, joka syntyy eläkelaitoksen joutuessa erikseen pyytämään päättymisilmoitusta ja lausuntoa työnantajalta. Myös on otettava huomioon, että työntekijä, jolla huoltoapulain 5 §:n mukaan on oikeus elatukseen työnantajalta, saa TEL:n mukaan valita, haluaako hän tällaisen elatuksen vai työeläkkeen. Tämä valinta on tehtävä jo ennen eläkehakemuksen tekoa ja, jos se on johtanut eläkkeen tai elatuksen myöntämiseen, sitä ei voi myöhemmin muuttaa. Työntekijän on sen vuoksi syytä etukäteen selvittää, kumpi vaihtoehto on hänelle edullisempi. Rajatapauksissa voidaan pyytää eläkelaitokselta ennakkotieto myönnettävän työeläkkeen määrästä.

Muutoksenhaku

Jokaisesta eläkepäätyksestä voidaan valittaa Eläkelautakuntaan, joka toimii Eläketurvakeskuksen yhteydessä. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksi saamisesta. Eläkelautakunnan päätöksestä on oikeus valittaa vakuutusosoikeuteen, jonka päätös on lopullinen.

